

GP
4.05.2022
A Skellonko
05.05.2022
URZĄD GMINY W DYWITACH
Woj. 2022-05-04
865011
podpis

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie
10-437 Olsztyn
Dworcowa 60

Olsztyn, 2022-04-29

WOOŚ.410.47.2022.MP

URZĄD GMINY DYWITY

OPINIA

Korespondencja wysłana z systemu EZD PUW

Dotyczy projektu Strategii Rozwoju Gminy Dywity na lata 2021-2030 - Ku dobrej przyszłości.

Załączniki:

1. 47 - Strategia rozwoju gminy Dywity na lata 2021-2030.pdf

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu
Data złożenia podpisu: 2022-04-29T13:31:44.849Z
Podpis elektroniczny

Wójt Gminy Dywity

Opinia

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373, z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 31 marca 2022 r., znak: GP.061.1.2020.AS (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 31.03.2022 r.) przedłożonego przez Wójta Gminy Dywity, w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu projektu dokumentu:

„Strategia Rozwoju Gminy Dywity na lata 2021-2030 – Ku dobrej przyszłości” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, przedkłada pozytywną opinię.

Strategia jako dokument wyznacza kierunek i zakres działania, który Gmin Dywity zamierza przyjąć i realizować poprzez ustawiczny rozwój w stosunkowo długim terminie, aby skutecznie osiągnąć założone cele. Zawarte w Strategii zadania stawiają za cel przede wszystkim dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania równowagi środowiska naturalnego oraz jego ochrony.

„Strategia Rozwoju Gminy Dywity na lata 2021-2030 – Ku dobrej przyszłości” uwzględnia założenia zawarte w dokumentach strategicznych obowiązujących na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym, tj. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Polityka ekologiczna państwa 2030, Warmińsko-Mazurskie 2030 – Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, Strategia MOF Olsztyna, Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030.

Strategia Rozwoju Gminy jest najważniejszym dokumentem samorządu gminnego, określającym kierunki i cele planowanej polityki rozwoju. Strategia pełni kluczową rolę określając wspólny plan działań interesariuszy rozwoju lokalnego, w tym władz samorządu (we współpracy z innymi samorządami i administracją państwową) oraz partnerów społecznych i prywatnymi. Dokument Strategii zawiera:

- opisową prezentację wizji rozwoju, która brzmi:
„Gmina Dywity w 2030 roku to otwarta wspólnota mieszkańców, budujących więzi społeczne oparte na dialogu i szacunku. To również gmina konkurencyjna, dzięki kreatywności w działaniu i bezpieczeństwie rozwoju rodzinnego oraz indywidualnego w nowoczesnej i przyjaznej przestrzeni będącej częścią obszaru funkcjonalnego Olsztyna”,
- wnioski z diagnozy w podziale tematycznym, z wyodrębnioną kategorią „środowisko przyrodnicze” oraz obszarów tematycznych dotyczących: potencjału turystycznego, aktywności społecznej i usług społecznych, sytuacji demograficznej, dostępności komunikacyjnej, gospodarki i klimatu dla biznesu oraz sprawności instytucjonalnej, oraz analizę SWOT (mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń rozwojowych),
- przedstawienie celu głównego i celów strategicznych wraz z ich operacjonalizacją oraz interpretacją za sprawą celów operacyjnych i kierunków działań, układ celów prezentuje się następująco:

- cel główny:
  - wysoka jakość życia mieszkańców Gminy,
- cele strategiczne:
  - wysoka atrakcyjność lokalizacyjna,
  - wysoka aktywność społeczna,
- cele operacyjne:
  - rozwinięta infrastruktura techniczna (infrastruktura: energetyczna, gazowa, drogowa, wodno-kanalizacyjna, telekomunikacyjna),
  - rozwinięte usługi i infrastruktura społeczna (edukacja, kultura, sport i rekreacja, zdrowie, e-usługi, transport zbiorowy, bezpieczeństwo, mieszkalnictwo),
  - efektywna aktywizacja (rynek pracy, dzieci i młodzież, włączenie),
  - satysfakcjonujące kwalifikacje (edukacja, przedsiębiorczość),
  - dobry klimat gospodarczy (infrastruktura biznesowa, promocja gospodarcza, innowacje),
  - zadbane środowisko (edukacja, niska emisja, gospodarka obiegu zamkniętego i ekoinnowacje, gospodarka odpadami, system retencji),
  - silna świadomość lokalna (relacje, profesjonalny urząd, lokalna specyfika).

Przedłożony dokument spełnia kryteria formalne oraz co do zasady merytoryczne, wymagane dla dokumentów o charakterze strategicznym, tj.:

- przedstawia przesłanki, uzasadnienie potrzeby oraz metodologię opracowania dokumentu (planowanie działań, prace przygotowawcze),
- dokonuje diagnozy sytuacji,
- wykorzystuje analizę SWOT w celu sporządzenia zestawienia czynników wewnętrznych, odnoszących się do celów strategicznych (mocne i słabe strony) oraz uwarunkowań zewnętrznych (szanse i zagrożenia), przedstawia wizję/misję, główne cele strategiczne i podporządkowane mu cele operacyjne/kierunki działań/działania, w odniesieniu do poszczególnych sfer życia, opisuje wybrane kierunki działań w ramach przyjętych celów,
- prezentuje opis przedsięwzięć, możliwości finansowania, potencjalnych beneficjentów, miejsce i okres realizacji.

W celu uzyskania właściwej kontroli nad tym procesem i weryfikacji postępów, prowadzony będzie monitoring wartości wskaźników przypisanych do rezultatów działań w podobszarach, które będą określały poziom osiągnięcia przyjętych celów strategicznych. W ramach ewaluacji efekty strategii będą powiązane również z korzyściami społecznymi i gospodarczymi. Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu wdrażania strategii, w tym rezultatów, jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem gminy Dywity. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny strategii.

Zgodnie z prognozą oddziaływania na środowisko autorzy zaproponowali w projekcie 11 wskaźników, wśród których znalazły się zarówno miary kontekstowe, jak i wskaźniki produktu i rezultatu. Rozkład tematyczny wskaźników w dobry sposób odzwierciedla społeczny charakter strategii, wydaje się jednak, że niedostatecznie zabezpiecza realizację (również) mocno podkreślanych celów ochrony środowiska. Postuluje się, by większy nacisk położyć na cele rozwoju zrównoważonego, którego odzwierciedleniem politycznym są postulaty Europejskiego Zielonego Ładu, którego cele zakładają rozwój:

- czystej i bezpiecznej energii,
- gospodarki o obiegu zamkniętym,
- budownictwa o niższym zapotrzebowaniu na energię,
- zrównoważonej i inteligentnej mobilności,
- oraz: ochronę i odbudowę ekosystemów oraz bioróżnorodności, przystosowanie się do zmiany klimatu oraz ochronę zdrowia.

Wymienione wskaźniki, dotyczące odpadów komunalnych z gospodarstw domowych zebrane selektywnie w stosunku do ogółu odpadów oraz udziału powierzchni objętej

obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wraz z wskaźnikiem infrastrukturalnym (odsetek korzystających z kanalizacji) w pełni odwołują się do założeń EZŁ. Proponuje się jednak uzupełnienie listy wskaźników o te wymienione w Tabeli 8 do prognozy oddziaływania na środowisko takie jak:

- W1. Udział prosumentów energetycznych wśród wszystkich gospodarstw domowych [%]
- W2. Udział gospodarstw-odbiorców gazu [%]
- W3. Suma długość stałych linii autobusowych na terenie gminy [km]
- W4. Powierzchnia zielonej infrastruktury [m²]
- W5. Udział gospodarstw deklarujących posiadanie kompostownika do gromadzenia odpadów biodegradowalnych [%]

Zaproponowane wskaźniki odzwierciedlają założenia zrównoważonego rozwoju, które realizowane są celami projektu Strategii rozwoju gminy Dywity. Ich wprowadzenie zapewniłoby realizację założeń środowiskowych (wykazanych w EZŁ) w szerszym niż obecny stopniu.

W strategii przeanalizowano również analizę SWOT. Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie (usystematyzowanie) informacji o potencjale rozwojowym Gminy Dywity oraz o dostrzeganych barierach. Jednocześnie, zwraca uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

Analizie poddano priorytetowe obszary funkcjonowania Gmin, a mianowicie: społeczność, gospodarkę, przestrzeń i infrastrukturę. W pierwszej kolejności, zestawiono najważniejsze silne i słabe strony. Następnie zestawiono czynniki, które wpływają na Gminę z zewnątrz i mogą stanowić jej szanse lub zagrożenia. **Mocnymi stronami** Gminy Dywity są:

- Walory przyrodnicze,
- Aktywna część mieszkańców gminy,
- Aktywne organizacje społeczne,
- Relatywnie dobrze rozwinięte usługi publiczne,
- Wysoki poziom przedsiębiorczości,
- Dogodne warunki do prowadzenia biznesu,
- Firmy należące do regionalnych inteligentnych specjalizacji,
- Wysokie dochody własne budżetu gminy,
- Doświadczenie organizacyjne we współpracy z innymi samorządami,
- Potencjał terenów inwestycyjnych położonych wzdłuż drogi krajowej.

Natomiast **słabymi stronami** gminy są:

- Niezadowolająca spójność komunikacyjna wewnątrz gminy,
- Niezadowolająca dostępność komunikacyjna Olsztyna,
- Braki w wyposażeniu w infrastrukturę techniczną,
- Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu i dostęp do miejsc rekreacji,
- Słabo rozwinięty model komunikacji Urząd Gminy – społeczność lokalna,
- Marginalizacja części sołectw,
- Część mieszkańców słabo zaangażowana w działania na rzecz gminy,
- Brak dostępu do Internetu w części gminy („białe plamy”).

Gmina wiejska Dywity położona jest w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego w powiecie Olsztyńskim. Graniczy z miastem Olsztyn oraz gminami Jonkowo, Świątki, Dobre Miasto, Jeziorany i Barczewo. Zajmuje powierzchnię 16 116 ha. Zamieszkuje ją 12 387 osób. Jedne z jej zalet to korzystna lokalizacja oraz duży udział terenów przyrodniczych.

Do projektu dokumentu, stosownie do wymagań prawa, załączono Prognozę oddziaływania na środowisko. Z załączonej Prognozy oraz z załącznika graficznego wynika, że część obszaru Gminy Dywity znajduje się w granicach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916). Wśród form ochrony przyrody na analizowanym terenie dominują obszary chronionego krajobrazu. Najważniejsze z nich to Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Środkowej Łyny i Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Warmińskie Buczyny wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Oprócz tego na terenie gminy znajduje się użytek ekologiczny

Bagno Bażęgi oraz pomniki przyrody. Ponadto przez zachodnią część gminy przebiega korytarz ekologiczny. Na terenie gminy Dywity występują także lasy wodochronne, stanowiące jedne z kategorii lasów o szczególnych walorach przyrodniczych. Położone są w rejonie jeziora Wadąg oraz przy południowej granicy gminy.

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jednym z etapów przeprowadzenia strategicznej OOŚ jest opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko. Ustawodawca założył, co do zasady konieczność przeprowadzenia procedury oceny strategicznej, w odniesieniu do wymienionych dokumentów. Wymienione w projekcie Strategii działania, zwłaszcza w dziedzinie infrastrukturalnej (niejednokrotnie z wykorzystaniem nowych, innowacyjnych technologii), posiadają ewidentny związek ze środowiskiem, zatem postanowienia zawarte w tym dokumencie stwarzają możliwość oddziaływania na wszystkie jego aspekty oraz mogą stwarzać ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko lub też realizacja postanowień analizowanego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływanie na to środowisko. Powyższe argumenty zadecydowały o zasadności przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której tutejszy organ uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie, zgodny z wymaganiami art. 51 ust. 2 ww. ustawy.

Celem Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji Strategii oraz ocena ich natężenia, a także określenie, czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Realizacja wszystkich celów będzie następowała poprzez skonkretyzowane zadania i działania, zmierzające do wykonania poszczególnych projektów/przedsięwzięć. Prognoza powinna posłużyć jako materiał pomocniczy w procesie decyzyjnym dla organu podejmującego decyzje, co do treści ustaleń Strategii oraz jako materiał informacyjny dla wszystkich uczestników procesu przy opiniowaniu i uzgadnianiu ostatecznej wersji, przed jej uchwaleniem. Opiniując przedmiotowy dokument wraz z Prognozą, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska jest przede wszystkim zobowiązany do sprawdzenia, czy wypełnia ona wymagania zawarte w art. 51 ust. 2 wspomnianej ustawy o oś oraz czy sporządzając Prognozę uwzględniono wytyczne zawarte we wcześniejszym uzgodnieniu. Organ opiniujący zwraca również uwagę na aktualność informacji zawartych w Prognozie, zwłaszcza dotyczących stanu środowiska oraz weryfikuje pod względem merytorycznym i spójności zapisy w niej zawarte w stosunku do zapisów dokumentu (w celu wyeliminowania ewentualnych rozbieżności).

W Prognozie analizowano oddziaływanie zaplanowanych do realizacji zadań w ramach „Strategia Rozwoju Gminy Dywity na lata 2021-2030 – Ku dobrej przyszłości” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, wraz z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Przyjęte w Strategii kierunki, uwzględniające rozwój w równowadze, należy uznać za słuszne, bowiem cele strategiczne osadzone są w środowisku przyrodniczym, ponieważ tam odbywają się wszelkie działania człowieka. Środowisko determinuje również zachowania przedsiębiorców oraz postawy społeczne. Polityka rozwoju, powinna zatem dokonywać się przy poszanowaniu wartości środowiska przyrodniczego.

Racjonalna i zrównoważona gospodarka zasobami ma zasadnicze znaczenie w ustalaniu celów Strategii, zwłaszcza w odniesieniu do gminy, która posiada cenne walory przyrodnicze i krajobrazowe. W realizacji Strategii należy uwzględniać działania na rzecz realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, przystosowanie do zmian klimatu oraz ochronę różnorodności biologicznej. Dlatego, tak ważne jest, aby przy tworzeniu profesjonalnej oferty rozwoju w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe, uwzględniano środowisko oraz jego należytą ochronę. Należy zaznaczyć, że wymienione kierunki nie służą ochronie środowiska, jako cel sam w sobie, a jedynie jako baza do rozwoju inwestycji. Zasoby przyrody nie powinny być traktowane wyłącznie jako przestrzenne walory lokalizacyjne, służące do zagospodarowania w celach rozwoju określonych funkcji. Strategia nie może być zatem ukierunkowana wyłącznie na cele ekonomiczne (inwestycyjne i gospodarcze), na co

szczególnie należy zwracać uwagę przy lokalizowaniu inwestycji oraz przy opracowywaniu dokumentów planistycznych w gminie.

Każdy z celów będzie realizowany poprzez działania, w ramach których powstaną konkretne przedsięwzięcia, w odniesieniu do których, zgodnie z wymaganiami prawa, najczęściej przeprowadzane jest postępowanie w sprawie oceny jego oddziaływania na środowisko. W ramach tej procedury, opracowywany jest raport oddziaływania na środowisko, którego zadaniem jest wykazanie w sposób szczegółowy i jednoznaczny, jaki faktyczny wpływ na środowisko będzie wiązał się z późniejszą ich realizacją i eksploatacją. Pozwala to na zagwarantowanie ochrony środowiska przyrodniczego w przypadku, jeśli dokument strategiczny, z uwagi na duży stopień ogólności (wynikający z jego charakteru) nie daje możliwości dokładnej oceny skali oddziaływania. W świetle załączonej Prognozy można uznać, że „koszty środowiskowe” wdrożenia Strategii pozostają akceptowalne, w porównaniu ze spodziewanymi do osiągnięcia korzyściami społeczno-gospodarczymi dla gminy/miasta tym samym województwa i jego mieszkańców.

Po dokonaniu analizy przedłożonych dokumentów: projektu strategii oraz załączonej Prognozy, należy stwierdzić, że projekt może być zaopiniowany pozytywnie. Projekt ww. dokumentu został oceniony pod kątem formalnym oraz merytorycznym. Opinia niniejsza nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu, jednakże organ bierze ją pod uwagę ustalając jego ostateczną wersję.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 31 marca 2022 r., znak: GP.061.1.2020.AS (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 31.03.2022 r.) Wójt Gminy Dywity zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu „**Strategia Rozwoju Gminy Dywity na lata 2021-2030 – Ku dobrej przyszłości**”. Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373, z późn. zm.), na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu, wymagający strategicznej oceny oddziaływania na środowisko poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy oraz art. 17 pkt 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503) - na podstawie którego organ uzyskuje opinie o projekcie planu. Z mocy art. 57 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji (...) oraz art. 17 pkt 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do wykorzystania zgodnie z art. 55 ust. 1. ustawy o udostępnianiu informacji (...) oraz do wprowadzenia do projektu planu zmian wynikających z uzyskanej opinii, stosownie do art. 17 pkt 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Marta Harhaj
Naczelnik Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko
/podpis elektroniczny/

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Dywity - za dowodem doręczenia – e-PUAP
2. aa